ČECHOAUSTRALAN

KRAJANSKÝ LIST

DUBEN 2009

www.cechoaustralan.com

V tomto čísle:-

Zuřiví novináři - Barbara Semenov	*2*
Damoklův srp - Glosa Miloše Ondráška	*4*
Od záclon ke kyslíku uhličitému - A. Schott	*7*
Odtud a Odjinud - IP	*9*
Napsali nám... - Frank Nykl, Eva Sitta, Elton, Marta Pelikánová	*10*
Úvaha o psaní dopisů - Ivan Kolařík	*14*
Život je jen náhoda (6. pokračování) - Ante Schott	*16*
Pokračování Příběhu běžce - Vlastík Škvařil	*17*
Po letech - B. Semenov	*18*

Jen málokterý z dnešních novinářů může napsat, nikoliv z touhy po senzaci, ale z bytostné touhy být u toho, řádky Egona Ervína Kische:
„Tlačil jsem se mezi zástupy mrznoucích v ohřívárnách, čekal jsem s hladovými v lidových kuchyních na polévku pro chudé, přenocoval jsem v nočních útulcích s lidmi bez přístřeší, sekal jsem s nezaměstnanými na Vltavě led, plul jsem jako vorařský pomocník do Hamburku, dělal jsem v divadle statistu, táhl jsem s naverbovanými deklasovanými živly na Žatecko na česání chmele a pracoval jsem jako rasův pomocník.“

Motivací zakladatele novinářského žánru reportáže byla možná touha po dobrodružství, touha odhalovat tajemství, touha dotknout se vlastnoručně života, o kterém psal. Touha „být přitom“ zůstává dodnes hnací silou každého skutečného, poctivého reportéra, každého „zuřivého novináře“. Egon Ervín Kisch, narozený 29. dubna 1885 v Praze v Melantrichově ulici, v domě U Dvou zlatých medvědů, byl tím prvním...

„Venku mi dali vysvědčení o radosti a zážitku a síle podání. Myslím, že nikde ve světě jsem toho neprojevil intenzivněji než v Praze. Pohyboval jsem se ve všech jejích sociálních a národnostních vrstvách, cítil jsem se téměř všude dobře, pokusil jsem se je zachytit vášnivým účastenstvím a zakousl jsem se do pražské přítomnosti, budoucnosti i minulosti, jak nikdo z kolegů v povolání mé generace. Kdybych se nebyl snažil o poznání svého rodného města, nebyl bych mohl nikdy dojíti poznání Evropy, ani ne na tolik, jak se mi to podařilo.“

Generální konzulát České republiky:
500 Collins Street, Melbourne 3000,
Tel: 03 9629 6196, Fax: 03 9629 1311

ZUŘIVÍ NOVINÁŘI

Musím napsat, že dubnový úvodník vznikal - dalo by se říci - podle zákonů žurnalistiky tak trochu obráceně. A místo, aby dle zvyklostí inspiroval glosu, byl inspirován opačně – právě glosou.

Když jsem začátkem měsíce dostala na redakční stůl pravidelnou glosu od Miloše Ondráška „Damoklův srp“, mělo jeho poslední zamyšlení opět, tak jako tomu bylo v předchozím vydání Čechoaustralana (O počasí v novém roce), veškeré rysy novinářské glosy. Glosa je dost svérázným publicistickým žánrem. Autor se v ní vyjadřuje k určitému společenskému problému, jeho řešení pak pouze naznačuje, nebývá definitivně vyjasněno. Pisatel komentuje vzniklou situaci – často ironicky; glosa obsahuje konkrétní fakta a vztah autora k nim. Může být zakončena vtipnou pointou. Novinář chválí pozitiva a zároveň kritizuje nedostatky, používá formu barvitého vyprávění. Zároveň je glosa polemikou, autor může zpochybňovat názory druhých a vyjadřovat svůj postoj či názor.

Miloš Ondrášek, lékař veterinář, který se během svých čtyřiceti let v exilu stal významným exilovým publicistou, glosovat umí. Tak, jak má správná glosa účinkovat, po přečtení té jeho máte okamžité nutkání na glosu reagovat. Souhlasit nebo nesouhlasit, ztotožnit se s jeho názorem či polemizovat. Pocit nutnosti čtenáře reagovat je nejlepším oceněním novinářskéko umu autora. Nikdo nestojí o neslané nemastné pisálky a texty, které nudí k smrti a odradí při přečtení prvních řádků, natož aby provokovaly další otázky a odpovědi. Na glosu od Miloše se pokaždé těším. Těším se kam a k jakému zamyšlení mne zavede. Glosa „Damoklův srp“ se mi líbila. Úvahy, které rozproudila v mé mysli se týkaly však zejména jedné zmínky, kterou jsem si nechtěla špatně vysvětlovat a nechtěla jsem, aby ji špatně chápali i naši čtenáři. Byla to malá a v glose celkem nepodstatná zmínka o E. E. Kischovi.

Podobně jako mnozí moji kolegové stejné generace Fakulty žurnalistiky Univerzity Karlovy mám totiž jistou afinitu k legendě žurnalismu, *zuřivému reportérovi* Kischovi. Bylo nám myslím právem vštěpováno do podvědomí, že tento novinář má být svým způsobem naším vzorem. „Egon Ervin Kisch je – dalo by se říci – mýtická postava tuzemské žurnalistky, postava, která naplňuje představu „správného“ novináře, novináře „od boha“, novináře osudem...“ napsala Doc. PhDr. Barbara Kopplova, CSc, moje profesorka na FŽUK v „E. E. Kisch: vzdělaný novinář“ (2005).

Egon Ervín Kisch je považován za prvního českého reportéra. Byl autorem reportáží, fejetonů, povídek a divadelních her. Zasloužil se o založení moderní literární reportáže 20. století jako samostatného literárního žánru. Ve své době patřil ke světově uznávaným reportérům. Ve Vídni navštěvoval přednášky žurnalistiky, kde získal jako jeden z mála tehdejších reportérů teoretické znalosti o novinařině. „Oplýval znalostmi a také chutí pátrat po informacích a zajímavých tématech, proto vynikal nad svými kolegy. Pro dobrou reportáž byl ochoten udělat nemožné...“

Kisch měl mimořádně vyvinutý sociální cit. Sám nevyšel z tíživých sociálních poměrů, nepoznal bídu a strádání. Hledal však cestu z osamocenosti židovsko-německého ohraničení v přimknutí k českému prostředí rodného města, především ve vztahu ke specifické vrstvě společenských ztroskotanců, nezaměstnaných, bezdomovců, prostitutek, pasáků, číšníků, spodiny tehdejší Prahy. Později, na vlastní kůži jako voják a válečný zpravodaj poznal hrůzy válek. V první světové válce ztratil svého mladšího bratra, aby v té druhé přišel o dva další. Netajil se nikdy svou levicovou orientací.

Vize komunismu zasáhla ostatně po válce mnoho českých spisovatelů. Přihlásili se němu dokonce takoví literáti jako Seifert, Olbracht, Hora, Vančura, Wolker, Nezval, Halas, Frejka a mnoho dalších. U mnohých z nich šlo vlastně o sociální cítění nikoli o víru v demagogický totalitní systém, vždyť se prokazatelně jednalo o znamenité autory a silné humanisty té doby.

V korespondenci s Milošem Ondráškem v souvislosti se zmínkou o rudém Kischovi jsem pocítila nutnost Kische hájit. Kisch jako novinář měl své důvody cítit se levicově zaměřen. Uvažoval víc srdcem než rozumem, byl bohém a dobrodruh, byl neukázněný a výstřední, ale svojí snahou a úsilím opravdově poznat lidské úděly a psát o nich s přesvědčením a s vášní zůstává, musí zůstat velkým novinářským vzorem. Miloš mi odpověděl zajímavým článkem, který napsal o Kischově australském dobrodružství už před deseti lety.

Egon Ervín Kisch budí sympatie i tím, že se ničeho nebál. Hnaly jej všechny správné touhy člověka, který chce zaujmout veřejnost a ovlivnit její stanoviska. Významně se podílel na světovém mírovém hnutí a byl neohroženým bojovníkem proti válce a fašismu. Byl kosmopolitou, tykal si s celým světem. Přátelil se s Chaplinem, se Sinclarem, Mannem, Feuchtwangerem, Zweigem, s Janem Werichem, Jiřím Voskovcem, Jaroslavem Ježkem, s Vladislavem Vančurou, s Františkem Halasem, Vlastou Burianem, Vítězslavem Nezvalem. Když se v roce 1934 plavil na lodi do Austrálie, byl delegátem Světového výboru proti válce a fašismu. V červnu 1935 vystupoval na I. mezinárodním kongresu spisovatelů v Paříži, poté se aktivně účastnil španělské revoluce na straně demokratických sil.

Po podepsání mnichovské dohody odešel jako pražský Žid do exilu, z kterého se vrací do milované Prahy až 21. března 1946. Vrací se do rodného města a vyslovuje své odhodlání: „Přijel jsem napsat knihu o novém Československu. Už jsem začal, potkal jsem mnoho mrtvých. Stojí před každým domem, hledí z každého okna. Dívají se na mě staří přátelé, příbuzní. Umřeli nacismem. Je to smutný pocit vracet se na hřbitov."

Kisch ve své tvorbě provokativně upřednostňoval reportáž, kterou nazýval literární stravou budoucnosti. Zahájil polemiku o životnosti románu jako o umění výmyslu a reportáže jako reálného obrazu, když napsal:- „Co si myslím o reportáži? Věřím, že je to literární strava budoucnosti. Ovšem reportáž kvalitní. Román nemá budoucnosti. Nebude románů, nebude knih s vymyšleným dějem. Román je literatura minulého století. Žádný román, který je dnes starší třicet, čtyřicet let, se nedá číst. Romanopisci, kdysi nesmírně oblíbení v německé literatuře, jsou již tak zapomenuti, že dnešní mládež nezná ani jejich jmen. Co zbylo z francouzské literatury druhé poloviny minulého století? Je to skoro jen Balzac a Zola. Proč zrovna ti dva? Jen proto, že popisovali reportérsky své století, protože užívali na své romány reportérské techniky. Ještě snad bych mohl říci, že svou dobu přežil Stendhal, a ten také jen pro svou diplomatickou reportáž. Ostatní zmizelo, a nic na věci nemění, že třeba dívky nebo určitý druh mládeže ještě čtou Dumase. Po válce se všechny románové zápletky staly malichernými, když jsme je postavili vedle ohromných zážitků světové vojny. V letech světové války každá rodina a každý jednotlivec prožíval kruté zápletky románové, luštil sám pro sebe obtížnější otázky, než o jakých kdy četl, zkrátka každý člověk žil svůj román, a třeba několik románů zároveň. Tím se vytvořila reportáž - Reportage an sich. Tato reportáž se po válce stala dokonce obecnou, velkou módou. Její dozvuky slyšíme ještě dnes v oblíbenosti válečných románů, které jsou svého druhu reportáží... Reportáž je aktuální problém. Věřím, že jednou lidé nebudou chtít číst nic jiného o světě než pravdu. Psychologický román? Ne. Reportáž. Pravdivá a skutečná, velkorysá reportáž má budoucnost."

Snad nejlépe na tato celkem přijatelná slova odpověděl František Langer:- „Román nebo reportáž? Kisch řekl, že ne román, ale reportáž. A mnoho lidí by snad mohlo podlehnout aforismu výtečného reportéra. Protože jeho aforismus má sugestivní kouzlo neočekávanosti. Ovšem neobstojí před nejjednodušším rozborem. Protože je jasno, že román a reportáž nemůžeme stavět proti sobě. Daleko zajímavější by snad bylo rozebrat uznání, jak se reportáž octla v těsné souvislosti s ostatní literaturou, které se dříve říkalo krásná. Jak začínají do ní vplývat memoiry, biografie skutečné, smyšlené i upravené, cestopisy atd. Ale to, čím tyto, řekněme reportáže působí, je to právě románové v nich. To výpravné. Sama fakta Kischových reportáží by nebyla ničím zajímavým, kdyby nebyla vyprávěna s jeho vtipnou duchapřítomností, s níž se aklimatizuje kdekoli na světě. Bassovy potulky pražského reportéra vyhrávají jeho domorodým hmorem, rodným, pražským nerudovským pohledem. Vyhrává v nich Kisch a Bass, ne reprotér, ba jejich črty bezmála povídkové, ne samy reportáže... Konečně ať je reportáž ráda, že smí do literatury."

Na tom, že reportáž vstoupila díky svému barvitému líčení skutečnosti do literatury má trvalou zásluhu Egon Ervín Kisch podobně jako další geniální novináři potažmo spisovatelé – Jan Neruda, J. S. Machar, Eduard Bass, Ludvík Aškenázy, Viktor Dyk, Rudolf Těsnohlídek, bratří Čapkové, Karel Poláček,... Ti všichni se mohou právem honosit oním titulem - přízviskem, za jehož vznikem stojí právě Egon Ervín Kisch. Je velkou poklonou pro každého novináře jakékoliv doby, je-li v dobrém slova smyslu označen za *novináře zuřivého*.

Úvodem a doplňkem glosy tedy jen, že ač se dnes nemohu ztotožnit s komunistickými názory Egona Ervína Kische, zůstává pro mne jako pro novinářku tato legendární postava světové žurnalistiky celoživotním vzorem a důkazem, že opravdový reportér musí být přitom, musí o životě kolem nás psát s vášní sobě vlastní, s pozitivním zaujetím až posedlostí, která vyplývá ze síly osobního prožitku *zuřivého novináře.*

Barbara Semenov

ČECHOAUSTRALAN

4

Velvyslanectví České republiky:
8 Culgoa Circuit, O'Malley, ACT 2606
Tel: 02 6290 1386, Fax: 02 6290 0006

Glosa
Miloše Ondráška

DAMOKLŮV SRP

Po příjezdu do Austrálie jsme se usadili v menším městě necelých sto kilometrů od východního pobřeží, manželka i já jsme tam okamžitě začali pracovat a děti chodit do školy. Byla to oblast chovu dobytka, průmysl tam snad ani žádný tehdy nebyl, snad jen jatecký a ten, který se zabýval opravami zemědělských strojů. O komunismu tam nebylo ani vidu a slechu, cítili jsme se nadmíru spokojeni po úniku ze samoděržaví. Moje žena nadhodila, že mne pálilo dobré bydlo, když jsme se přestěhovali do Port Moresby. Papua Nová Guinea byla tehdy pod správou Austrálie, bylo to další dobré bydlo, přinejmenším pro mne, moje pracovní zařazení bylo velmi zajímavé. Papuánci a Novoguinejci byli přátelští a tam žijící Evropané nijak nepolitizovali, volný čas jsem věnoval fotografování, zajímaly mne rajky a krajty. S ohledem na školní vzdělání dcery a syna jsme se po dvou letech vrátili do Austrálie a usadili v Melbourne. To jsem již dopisoval do *Hlasu domova* a jeho vydavatel, František Váňa, mne ihned pozval do redakce v melbournském předměstí Richmond. Vzpomínám si dobře, když jsem tam jel snad podruhé, do hlavní ulice se těžce vjíždělo. Na chodnících stálo plno lidí, cosi křičeli a mávali rukama, nerozuměl jsem proč, projíždělo tam ve sledu několik nákladních aut a místo nákladu stáli natěsnáni lidé v modrácích a na hlavách měli barety, tedy jakési uniformy, na postranicích aut byly rudé transparenty s nápisy, nezachytil jsem co hlásají. Až mávající rudé prapory se srpem a kladivem do mne uhodily jako palicí. Bolševická revoluce? V redakci *Hlasu domova* mne uklidnili, „žádné strachy, bolševiků je zde málo a nic si z nich neděláme".

A roky plynuly. Dozvěděl jsem se, že australští komunisté byli před válkou docela silní, málo mne potěšilo, že v roce 1933 pozvali na tábor lidu pražského novináře - komunistu E. E. Kische, aby je poučil, jak pracuje rudá internacionála a co dělat, aby marxisté ovládli nejen Austrálii, ale i celý svět. I když Kisch získal všeobecný obdiv, k revoluci Australany nedonutil. Levicoví odboráři a různí internacionalisté, všichni vlastně zakuklení komunisté, se o to v průběhu let pokoušeli. Po první světové válce založená komunistická strana měla kdysi na dvacet tisíc členů, v roce 1990 byla pro nedostatek zájmu rozpuštěna a deregistrována. Je všeobecně známo, že srpnová okupace Československa vojsky Varšavské smlouvy a Brežněvova doktrina se silně podepsala na poklesu sympatií k australskému komunismu. Členové s takovým násilím většinou nesouhlasili. Někteří ale tvrdili, že okupace byla správná. Mezi těmito byl i náš poúnorový krajan, portrét Stalina měl ve své kanceláři vyvěšen po dlouhá léta. Před obchodním domem Myer jsem vídával kolportéra bolševického týdeníku, vykřikoval odpuzující hesla a strkal do rukou kolemjdoucích tiskoviny s rudou propagandou. Byl to mladý český "uprchlík" ze srpna 1968. Doupě čsl. rozvědky bylo nedaleko jeho stanoviště. Blízko bylo také knihkupectví, zájemci si tam mohli koupit Gottwaldovy spisy v angličtině a podobný nešvar, který nikdo nečetl.

Neodpustím si poznámku, během výletu do Himalájí v době, kdy český lev opelichal a místo koruny měl na hlavě hvězdu, jsem v Kathmandu uviděl kancelář *Kulturního střediska nepálsko-československého prátelství,* nedalo mi abych nevstoupil, místnost byla zcela prázdná až na jednu židli, na ní hromada letáků, v nepálském jazyce, možná i v bengálštině, informovaly o důležitosti československého únorového vítězství pro nepálský lid. Kulturní pracovník mně tam vyzradil, že činnost střediska spočívá v tom, že tam jednou za rok přijede z Indie rada čsl.velvyslanectví a doveze pražské párky v konzervách a bednu lahvového piva.

A nyní čtu v novinách, že tajemník jakési komunistické aliance ve Viktorii tvrdí, že jeho strana ve skutečnosti stále existuje i když byla formálně rozpuštěna. Australští komunisté se zamýšlí znovu registrovat jak ve státním, tak lokálním systému, aby mohli nasadit revolucionáře do volebních kandidátek. Jak bude v dnešní době jejich rétorika úspěšná nemohu posoudit, nevyčpělo již jejich proletářské zanícení? Není tajemství, že melbournské vysoké školy byly prolezlé komunismem, likvidace Dubčeka a ekonomická nemohoucnost východoevropského bolševizmu zchladily univerzitní hlavy. Nikdy se ale nepřiznaly ke svému pomýlení a daly se na cestu socialistického internacionalismu anebo alespoň environmentalismu. Někteří akademici tvrdili, že zůstávají být skálopevně ideologiští v přesvědčení, že ten pravý marxistický komunismus v tzv. Východní Evropě nikdy neexistoval. Dne 10. března se dal The Age slyšet: „Bylo řečeno, že čelíme krizi kapitalismu, ve skutečnosti to je krize regulace kapitalismu. Následek této špatné diagnózy je to, že vláda získá zpět kontrolu nad našimi peněženkami, zaměstnáním a našimi životy..." Tomuto ovšem již podruhé ve svém životě čelit nechci.

A jak je to v samém srdci Evropy? V podzimních krajských volbách v České republice komunisté poprvé od roku 1989 získali pozice v krajských zastupitelstvech. V médiích se objevily úvahy o prolomení rezervovaného postoje většiny české společnosti ke komunistické straně. Necelá polovina respondentů výzkumu veřejného mínění se domnívá, že by se mohly vysoké funkce otevřít i pro čelné představitele KSČM. Na otázku, zda je třeba zásadním způsobem omezit vliv komunistické strany odpověděla kladně pouze polovina dotázaných. V národě je ale stále živá myšlenka zákazu komunistické strany. KSČM je pokračovatelem KSČ, na jedné straně se bezostyšně hlásí ke Klementu Gotwaldovi, z jehož rukou

kapala krev nevinných obětí, na druhé straně novodobí čeští komunisté tvrdí, že v politickém životě zamýšlí působit pro blaho celého národa. Kdyby získali většinu, takticky nastolí diktaturu, to patří ke komunistické doktríně. Trapné je, že dnešní česká legislativa je v podstatě pokračováním tzv. socialistického práva. Kolem 25 procent dnešních soudců bylo členy KSČ. Za zcela neuvěřitelné pokládám to, že soudce Nejvyššího soudu, exkomunista, nyni rozhoduje ve sporu o katedrálu sv. Víta. Poúnorový režim pronásledoval církev a škodil věřícím, může jeho protagonista spravedlivě a nestranně rozhodovat? Komunistický manifest poučuje: Nechť se panující třídy třesou před komunistickou revolucí. Proletáři nemají co ztratit, leda své okovy. Dobýt mohou celý svět. *V Mělníku byla odhalena socha Janu Palachovi ke čtyřicátému výročí jeho upálení na Václavském náměstí. Zemřel na protest proti sovětské diktatuře, zažehne to jiskřičku svědomí v českém národě? Ve Středočeském kraji tvoří sociální demokraté menšinovou vládu s podporou komunistů, takové uspořádání se rýsuje i jinde, v Moravskoslezském kraji vzniká dokonce přímá vládní koalice obou stran. ČSSD flirtuje s KSČM, to není ve sféře pragmatických mocenských sfér nevinné, komunisté mohou eventuálně úspěšně revitalizovat.*

Na druhé straně se množí hlasy, aby došlo ke zrušení KSČM, doslova že jde o zločineckou organizaci. Čeští komunisté dosud neučinili nic, co by svědčilo o jejich snaze se vyrovnat s vlastní minulostí. Na starší petici „Zrušme komunisty" se podepsaly desetitisíce obyvatel České republiky. Tak podobně pod nedávnou akci „Na komunisty si zvykat nechceme". Vyzývá politiky, aby se postavili proti návratu komunismu k reálné politické moci a aby se zasadili za důsledné postihování veřejné propagace komunismu a ostatních hnutí směřujících k potlačování lidských práv a svobod. Petice dále požaduje, aby se vytvořily podmínky vedoucí k rozpuštění stran, spolků a hnutí, které se hlásí k totalitě, jde zejména o komunistickou stranu. Petice formuluje další požadavky: zavedení povinné školní výuky novodobých českých dějin, dnes školní dějepis končí rokem 1945. Dále žádá podporu vzdělávacích, kulturních a společenských projektů informujících obyvatelstvo o zločinnosti všech násilných a svobodu omezujících režimů. Tuto protikomunistickou akci může každý podpořit, informace na emailové adrese s neuvěřitelným názvem: www.viteznyunor.cz.

www.zrusmekomunisty.cz
www.viteznyunor.cz.

Diamond Plating Co. Pty. Ltd.

Manufacturers of Precision Industrial Diamond Tools.

14 Shearson Crescent
MENTONE VIC 3194
Phone: 9584 5566
Fax: 9583 9339

WORLD-WISE TRAVEL

- cestovní kancelář se přestěhovala...

Jsme Vám k službám na nové adrese:-

Unit 1.10, Level 1, Wheelers Hill Business Centre
202 Jells Road, Wheelers Hill 3150

Volejte Micka Potůčka na 95187600,
Email:- mick@world-wise.com.au

• *přes 25 let ve službách spokojených cestovatelů* •

KISCH V AUSTRÁLII

Miloš Ondrášek – dodatek ke glose a úvodníku

Není žádné tajemství, že čeští a moravští Židé se za první republiky ocitli uprostřed konfliktu mezi dvěmi národními skupinami, mezi Čechy a Němci. Ti, kteří nebyli ochotní nebo schopní sami zvolit, se ocitli v těžké situaci. Pro Židy žijící v Praze to bylo jednodušší řešení. Pokládali se za pražské Židy bez jakéhokoliv dalšího národnostního přívlastku. V době, kdy byl prezidentem T.G. Masaryk, vyšlo jasně najevo, jak blízko má český duchovní odkaz ke kultuře českého židovství.

V době mezi dvěma světovými válkami dala židovská Praha národu pozoruhodné literáty, ať již psali česky nebo německy. Jedním z nich byl Egon Ervín Kisch. Nemám žádný důvod, abych Kische, levicově orientovaného a k Devětsilu se hlásícího novináře, dramatika a exotiku v pražských ulicích odhalujícího spisovatele, chválil. Pokud vím, Sovětský svaz nebyl jeho vzorem, do komunistického aparátu se nikdy nezapojil nebo nebyl zapojen, v roce 1946 se vrátil do Prahy z mexického exilu a jako třiašedesátiletý v roce 1948 zemřel. Legionáři nesli ve smutečním průvodu rakev, bylo to z jejich vůle anebo již tehdy znamení politického bankrotu?

Jde mi o něco jiného než připomínat Kischův původ, životní názor nebo dílo. V třicátých letech byl pokládán v Austrálii za nejznámějšího občana Československé republiky. Uvažuji nad tím, proč tento fenomén přetrvává dodnes. Kischovo jméno najdeme v každém australském dějepisu, naučném slovníku a publikaci zabývající se politickým vývojem Austrálie. Před třinácti lety se objevila na australském knižním trhu v nakladatelství Penguin vydaná kniha Nicholase Haslucka *Our Man K*. Nešlo o nic jiného než o biografický román motivovaný rolí, kterou pražský „zuřivý reportér“ sehrál v Austrálii. A to nás zajímá.

Kisch byl v době, kdy se v Německu uchopil moci Hitler, známý jako odpůrce fašismu a předpovídal zrůdnost nacismu. Jako protiválečný idealista byl v roce 1934 pozván do Melbourne, aby pronesl hlavní referát na mírovém shromáždění All Australian Congress Against War and Fascism. Vstupní vízum dostal na britském zastupitelském úřadě v Paříži, současně ale výzvědná služba Britského společenství národů (Commonwealth Investigation Branch) telegrafovala do Melbourne, že Kisch je význačným příslušníkem socialistického protiválečního hnutí a v podezření, že je agentem Kominterny. Bylo tedy nařízeno, aby Kisch byl v západoaustralském přístavu Freemantl prohledán, cestoval na palubě oceánského parníku, a byl dán pokyn, aby byl okamžitě deportován, pokud by u něj byla nalezena komunistická literatura. Přes to, že se nic nenašlo, byl Kisch prohlášen za nevítaného návštěvníka a bylo mu zakázáno se vylodit v Austrálii. Tehdejší přistěhovalecké zákony z roku 1925 nepovolovaly vstup komunistům a anarchistům. Když pak loď přistála v Melbourne, Kisch zvolil dramatický vstup či spíše skok na australskou půdu. Skočil z paluby na molo, zlomil si nohu a na nosítkách byl vnesen do Austrálie proti vůli úřadů. Nejvyšší soud pak měl rozhodnout, zda Kischovo zadržení bylo legální či nikoliv. Podle tehdejších zákonů se musel jako všichni příchozí podrobit jazykovému testu, úřady dobře věděly, že Kischova znalost angličtiny je uspokojující, proto nařídily zkoušku ze skotské gaelštiny. Tu samozřejmě neudělal, odvolal se, že to není jazyk sloužící v této zemi k běžné komunikaci. To úřady uznaly, což zase popudilo v Austrálii žijící Skoty a vyvolalo veřejné demonstrace, že je jim ubližováno. Rozruch na mnoha stranách.

Řeč na shromáždění Kisch zmeškal, ale s nohou v sádře okamžitě vyhoštěn nebyl – z humanitárních důvodů. Řečnil v Sydney a Brisbane a podnikl cestu na sever a západ světadílu, odkud pak odplul po více než čtyřech měsících pobytu, z kterého po návratu do Prahy vytěžil knihu *Přistání v Austrálii*. Během těchto čtyř měsíců se setkal s australskými občany různých sociálních vrstev a zaměstnání. Mnoho, včetně právníků a policejních úředníků, s ním sympatizovalo a omluvilo se za postup australské administrativy. Veřejnost se rozdělila do dvou táborů, jedni pokládali postup vlády za správný, druzí jej odmítali, že jde o byrokratickou xenofobii, která poškozuje dobré jméno australského smyslu pro demokracii. Kisch měl z této situace, kterou vyvolal a která zasáhla většinu občanů, radost. Tehdejší ministerský předseda Menzies pak přistoupil na kompromis, vrátil Kischovi zabavený pas a zprostil ho nařízené nutnosti uhradit výdaje spojené se soudním řízením. Na oplátku ho ale požádal, aby se pokojně vrátil do Evropy. Mnoho Australanů litovalo, že Kisch mezi nimi nezůstal déle.

Proč nemohou Australané dodnes na Kische zapomenout? A proč má místo v moderních dějinách Austrálie? Je to jednak pro Kischovu prozíravost týkající se plazícího se nacismu. V Austrálii bylo před válkou nemálo těch, kteří se Hitlerovi obdivovali a teprve později uznali, že se mýlili, když australští vojáci krváceli na severoafrických a evropských bojištích. Kisch neváhal skočit z mnohametrové výšky, aby demonstroval svoje přesvědčení. To udělalo velký dojem, Australané tradičně oceňují touhu po nezávislosti, svobodném rozhodování

a že neměl strach se vzepřít autoritám. Kisch sebou přivezl na pátý světadíl, tehdy ještě izolovaný od ostatního světa, jakýsi nový vzduch a intelektuální šarm střední Evropy, pokud ne přímo Prahy, i když poznamenaný levičáctvím jisté části středoevropské inteligence. Krutost nacismu Kisch odhalil správně. Tehdejší australská sociálně-demokratická strana (Labour Party) v té době propagovala pacifismus a když se tehdejší australský soc.dem. ministerský předseda Joe Lyons vrátil z návštěvy Francie a Belgie, kde zahynuly během První světové války tisíce australských vojáků, ostře vystoupil proti vměšování Austrálie do evropských politických třenic. Nezodpovězená stále zůstává otázka, zda Kominterna skutečně nevyslala charismatického a anglicky mluvícího řečníka do Austrálie, aby ovlivnil stabilitu britského impéria a aby aktivoval australské levicové hnutí. Kisch tehdy nechtěl nebo nedovedl reagovat na krutost a neprozíravost stalinského režimu.

OD ZÁCLON AŽ KE KYSLÍKU UHLIČITÉMU

Ante Schott

S výjimkou, že jistá krajanka umanutá předpověďmi počasí si mohla pořídit nové záclony vinou – či vlastně nevinou – špatného předpovídání počasí, není o letošním počasí, jak slibuje název glosy dr. Ondráška v březnovém čísle, ani zmínka. Přes původní dobrý a záslužný úmysl se autor přece jen rozhodl ponechat předpověď státnímu úřadu meteorologickému a raději podat čtenářům Čechoaustralana referát o mezinárodní schůzi klimatických odborníků, která se konala v prosinci v polské Poznani za účasti deseti tisíc delegátů ze 192 států. Že nepostačily hotelové kapacity města je vzhledem k takovému množství účastníků více než pochopitelné. Ač se autor glosy osobně nezúčastnil toho „rokování“ o kolik procent povinně snížit emise kyslíku uhličitého, kritizuje denní odlety některých delegátů do hotelů ve vzdáleném Berlíně. Důvod? Poznaňský hotel „prý“ jim nebyl dost „nóbl“. A přesto, že svými dvěma denními lety tryskovým letadlem vlastně podstatně sami přispívali ke zvyšování skleníkových plynů, během porad se „pokrytecky a zlostně zlobili“ na přispěvatele nárůstu emisí.

Ačkoliv se dr. Ondrášek nikdy netajil tím, že je celoživotním zastáncem teorie pravidelného střídání teplých a studených cyklů a připouští občasná kolísání teplot, asi si pomalu a nerad začíná uvědomovat, že zastánců cyklové teorie kvapně ubývá a i bývalí výmluvní odpůrci pomalu začínají připouštět spoluvinu lidské průmyslové civilizace na mimořádně rychlém oteplování atmosféry během několika posledních desetiletí. Autor se nesmiřuje snadno s prokazatelnými čísly a fakty, jak potvrzuje jeho užívání výrazů jako „domnělé příčiny globálního oteplování“ nebo „všechno se svádí na oxid uhličitý“. Vědecké porady nazývá ironicky „rokováním“ atd. A když přítel Miloš Ondrášek říká, že podle jeho názoru by bylo logičtější se spíše „přírodním procesům přizpůsobit než se pokoušet je regulovat“, doufám, že tím „přizpůsobením“ nemínil zesílení klimatizace a lehčí oblečení. V závěru však přece jen píše, že nezamítá světový trend zabraňování nárůstu C02 v ovzduší. O procentovém snížení emise, na kterém se delegáti v Poznani dohodli, má autor oprávněné pochyby, protože břímě dohodnutého snížení emisí ponese jen 40 průmyslových států včetně Austrálie a České republiky bez Číny a Indie. To všechno jsou čísla a fakta, která jsme znali z novin, rozhlasu a televize.

Netušil jsem ovšem, jaké nečekané překvapení mne čeká až na samém konci glosy. Zkušený veterinář Ondrášek se rozhodl připustit spoluvinu hovězího dobytka na nebezpečném nárůstu skleníkových plynů tím, že stamiliónová stáda po celém světě vypocují zhoubný plyn metan, který je v globální atmosféře „silně“ zastoupen. Jak silně a je-li to vůbec změřitelné, autor neříká. Zároveň navíc nadhazuje, že by možná současný problém oteplování atmosféry vyřešila totální celosvětová likvidace stád hovězího dobytka. To jsem na okamžik vzal jako dobrý, osvěžující vtip, ale následující konstatování, že by ta krvavá likvidace hověziny byla „národní katastrofou a politickou sebevraždou“, potvrdilo, že to bylo míněno vážně. Stejně tak by to asi dopadlo, kdyby se svět usnesl zlikvidovat auta a tedy i jejich „výpotky“ unikající z jejich výfuků - plyny C02, ač by obě likvidace jinak byly světu prospěšné. Vyhlazení hovězin by z nás udělalo vegetariány a bez aut by se z nás stali zdatní cyklisté.

Generální konzulát České republiky,
169 Military Road, Dover Heights, NSW 2030
Tel: 02 9371 8877, Fax: 02 9371 9635

Kalvárie na Karlově mostě

Křížová cesta *je ztvárnění utrpení Krista na jeho poslední cestě z domu Pilátova až na horu Kalvárii (Golgota). Nejčastěji vede pod širým nebem do kopce a bývá označena zastávkami nebo štacemi na nichž jsou vyobrazeny výjevy z Umučení Páně. Na kopci na nejvyšším místě se nalézá kříž nebo bazilika s Božím hrobem. Křížová cesta se sestává obvykle ze 14 zastavení.*

Velikonoce 2009 na Šumavě

Velký pátek, 10. 4. v 15:00 Křížová cesta
Neděle Boží hod velikonoční, 12. 4. v 11:00 Velikonoční mše svatá

Velikonoční obědy se začínají podávat od 12ti hodin,
káva, čaj a „šumavské“ koláče též od 12ti hodin

Těšíme se na shledanou

ŠUMAVA
Locks Way, Belgrave South, Victoria
(MEL 84-J) Tel: 9754 5159

Na **Velký pátek** byl Ježíš Kristus odsouzen a ukřižován. Podle evangelií zemřel na kříži ve tři hodiny odpoledne. Podle Bible se v okamžiku Ježíšovy smrti roztrhla v jeruzalémském chrámě opona, která dělila velesvatyni od ostatních prostor - tak se prý Ježíšovou smrtí otevřela cesta k největšímu pokladu - k samotnému Bohu. Podle lidové tradice se však v tuto dobu otevírá cesta také k jiným pokladům - pokladům v zemi. Místo ukrytého pokladu označuje záře - například světýlka, zářící skalní otvor nebo zářící případně kvetoucí kapradí. Podle pověsti se v tento den na chvíli otevírá i hora Blaník.

V neděli na **Boží hod velikonoční** za svítání vstal Ježíš Kristus z mrtvých, čímž dovršil Boží stvořitelské a vykupitelské dílo. Proto křesťané tento den nazvali “dnem Páně” a pravidelně se schází k “lámání chleba”. Podle lidových zvyků se ten den pečou velikonoční beránci. Ten den se také světily velikonoční pokrmy (beránek, mazanec, vejce, chleba a víno). Každá návštěva z něj pak dostala kousek. Kus svěceného jídla se daroval poli, zahradě a studni, aby byla úroda, voda a dostatek ovoce.

Muzeum českého a slovenského exilu 20. století v Brně je jediným muzeem svého druhu ve světě.

Návštěvníci zde mohou nalézt stovky exponátů a svědectví dokumentujících exilové vlny z let 1938, 1948 a 1968. Jde o doklady z uprchlických táborů, dobové korespondence, fotografií, zvukových i obrazových záznamů, exilových knih, pozůstalostí po exulantech, kronik, ale i uniforem nebo praporů – vystavené dokumenty pocházejí z celého světa. Zakladatel a ředitel muzea Jan Kratochvil plánuje muzeum v budoucnu ještě rozšířit. Současné muzeum vybudoval Jan Kratochvil na vlastní náklady.
Jan Kratochvil se narodil těsně poté, co jeho otec odešel do exilu. Setkal se se svým otcem až po roce 1989. Aby se podobná historie neopakovala, chce předat dalším generacím co nejvíce informací. I proto založil se svou rodinou Muzeum českého a slovenského exilu 20. století. Hlavní činností muzea je mimo trvalé expozice věnované exilu zpracovávání archivu exulantů, natáčení dokumentárních filmů na téma exil, zachycení vypovědí exulantů na filmový pás, exilové výstavy po celém světě a rozsáhlá publikační činnost (byla vydána řada publikací a natočeny dokumentární filmy na téma exil). Muzeum soustřeďuje co nejvíce informací o exilu pro vzdělávací účely ve školách různých stupňů výuky, své knihy věnuje školám a prosí exulanty i jejich rodiny po celém světě o zaslání podkladů k této práci.

Adresa je Muzeum českého a slovenského exilu 20.stol., Štefánikova 22, Brno 602 00, Email: muzeumexil@muzeumexil.cz Budete-li plánovat návštěvu, ohlaste se předem na uvedené adrese a budete upřednostněni ve Vaší prohlídce muzea.

Český a slovenský exil 20. století

krajane.net = zajímavé internetové stránky www.krajane.net, určené k získání a výměně informací týkajících se zahraničních Čechů po celém světě

DUBEN 2009

9

ODTUD A ODJINUD

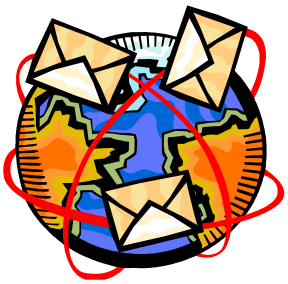

♠ Obyvatelé města West v Texasu se domnívají, že umí česky – na potkání se zdraví „jak se máš“. Říkají tomu texaská čeština. Aby si ji prohloubili, každé pondělí se jich sejde kolem stovky, hodinu probírají gramatiku a potom českou kulturu a dějiny. Do třídy chodí děti, studenti, dospělí i penzisti.

♠ Primabalerina Anglického národního baletu Daria Klimentová hostuje ve Státní opeře v Praze ve dvojroli Odetty/Odilie v Čajkovského Labutím jezeře. Klimentová patří ke světové špičce, po absolvování pražské konzervatoře tančila v Praze, potom získala tříleté angažmá v jihoafrickém Kapském Městě, na další tři roky následoval Glasgow ve Skotsku a nakonec zakotvila v Londýně.

♠ Až do tohoto roku Alžběta Pezoldová z hlubocké větve šlechtického rodu Schwarzenbergů prohrávala všechny soudy a nároky na majetek předků. Neúspěšně se pokoušela získat znovunavrácení zabaveného majetku např. zámky Hluboká nebo Český Krumlov. Nyní dostala zpět rodinnou hrobku v Domaníně u Třeboně. Český Krumlov oslavuje 700 let od založení, v městském muzeu je vystavena listina z roku 1309. Tento nález inspiroval akci, během které mohou dnešní obyvatele města i návštěvníci napsat do dokumentu, který bude uložen v kovové truhlici do jedné z českokrumlovských věžních kopulí, aby nálezci za sedm set let věděli, jak se dnes v Jižních Čechách žije.

♠ Poslankyně komunistické strany a bývalá učitelka dějepisu Soňa Marková vypověděla v Mladé frontě, že historii je nutno posuzovat z kontextu, měla zřejmě na mysli dobu totality. Z jejího názoru ale vyplývá, že Adolf Hitler byl dobrý člověk, každý Němec dostal v jeho době práci, zabavoval Židům majetek, poslal je do továren na smrt a do jejich bytů se nastěhovali němečtí pracující. Atd. Podle soudružky Markové můžeme tyto řádky opravit a místo nacismu dosadit komunismus – ve správném kontextu!

♠ Slovensko čeká volba prezidenta. Utkají se dvě výrazné postavy moderních slovenských dějin – současný prezident Ivan Gašparovič a minulý premiér Vladimír Mečiar. Dřívější Gasparičova oddanost k Mečiarovi se změnila v nesmiřitelnou nenávist.

♠ Olomoucké nakladatelství Burian -Ticháček vydalo devitisetstránkovou publikaci Listy v exilu. Snad si ještě někdo pamatuje na v Praze vycházející Literární noviny, byly zakázány v roce 1968. Nahradily je pak bezzubé Literární listy. Protagonista poúnorového režimu Jiří Pelikán ztratil po invazi vojsk Varšavské smlouvy půdu pod nohama, emigroval do Říma a od roku 1969 tam začal vydávat exilové Listy socialistické opozice. Musím přiznat, že časopis s dobrou úrovní byl dobře informovaný a nyní mu vychází pomník. Dočká se takové kompenzace podle mého názoru daleko hodnotnější Tigridovo v Paříži vycházející Svědectví?

♠ Skutečnost, že 242 osob bylo z politických důvodů po roce 1948 v ČSSR popraveno, je známá. Nyní přichází zpráva, že v ukrajinském Žitomíru bylo v době mnichovského diktátu v roce 1938, kdy SSSR sliboval Československu pomoc, zastřeleno kolem 400 Čechů obžalovaných z velezrady. Byla to justiční vražda, jediným obviněním bylo, že chodili do Sokola. Podobně to bylo v jiných městech na území SSSR s českými usedlíky. V Žitomíru byl mezi popravenými i Vilém Lobkowicz, příbuzný dnešního ostravského biskupa Františka Lobkowicze. V Praze proběhl třetí ročník mezinárodního festivalu Mene Tekel připomínající zločiny komunistického režimu. Na programu byly výstavy, filmová představení a setkání s politickými vězni.

♠ Římskokatolická církev na jižní Moravě obnovuje tradici tzv. postní almužny s projekcí na dobu půstu, na odříkání, na střídmost. Akce trvá do 5. dubna. Věřící si po vyzvednutí papírových pokladniček do nich vkládají např. cenu odřeknutého požitku, třeba 5 Kč na cigarety, dítě 3 Kč, když odolá čokoládě nebo žvýkačce. Ušetřené peníze jsou určeny na podpůrné akce. Arcidiecézní Charita v Olomouci zavedla do praxe elektronické náramky na přivolání pomoci. Jsou určeny pro těžce nemocné osoby. Tento projekt nemá v Evropě obdobu, vznikl na základě desetimilionového výnosu Tříkrálové sbírky.

♠ Australští důchodci dostali před Vánocemi mimořádný finanční příspěvek, obdrželi jej i ti, kteří se vrátili do zemí, odkud do Austrálie kdysi emigrovali. Ministerský předseda České republiky si zamýšlí kupovat hlasy pro příští volby, říká „potřebujeme zvýšit spotřebu a poptávku“ a naříká nad „vydřidušskými cenami elektriky“, proto prosazuje tzv. třináctý plat pro české důchodce ve výši 2400 Kč.

♠ V únoru před 40ti lety se na Václavském náměstí upálil student Jan Zajíc – pochodeň č. 2. S Palachem chtěl probudit národ, který začal kolaborovat se sovětskými okupanty. Do Zajícova rodiště Vítkova na Ostravsku přijel ucit jeho památku prezident V. Klaus v doprovodu krajského hejtmana J. Palase, člena sociálně demokratické strany a bývalého člena KSČ, který se do roku 1994 netajil svými sympatiemi ke komunistům, dnes je asi tají. A nyní uctívá Zajícovu památku a odkaz! Podle mého názoru tam neměl co pohledávat. A Klausovi se divím. V Praze byla uspořádána pietní vzpomínka na důstojníky čsl. generálního štábu, kteří byli za totality diskriminováni. 28 jich bylo popraveno, tisíc odsouzeno k vysokým trestům včetně doživotním, pět set odesláno do táborů nucených prací, 2500 vysídleno a čtyři tisíce propuštěno. Nejvíce byli postiženi příslušníci čsl. vojska na západě v letech 1939-45.

Advokátní kancelář
M. Kantor solicitors
500 Collins Street, Melbourne 3000
Tel: 03 9629 6196, Fax: 03 9629 1311

♠ Mezi nejznámější Češky ve světě patří dnes šedesátiletá Ivana Trumpová, kdysi závodní lyžařka, modelka, po emigraci se vdala za Donalda Trumpa, s kterým vybudovala na americkém kontinentě hotelový řetězec. Odstupné, které obdržela po rozvodu s Trumpem rozmnožila, jak říká, tisíckrát díky svému obchodnímu nadání.

♠ Víte co je "bossing"? Češi nyní říkají, i media tak označují, šikany a sekýrování podřízených jejich šéfy. Podle výzkumu na univerzitě v anglickém Readingu by se lovci mamutů žijící před 20 tisíci roky docela dobře domluvili s dnešními Brity. Víme, že lovci mamutů žili v té době i na Moravě, že by i ti měli toto jazykové propojení? Zprzněná čeština to činí "validní", toto slovo znám z pražského tisku.

♠ Zoologická zahrada Dvůr Králové otvírá "africký kemp". Turisté tam mohou přespat a z přívěsných vozů či hotelového pokoje pozorovat exotická zvířata. Zahradu založil před půlstoletím Josef Vágner, který jezdil do Afriky a odchytával slony, žirafy, zebry, pakoně a jiné. Totalitní režim mu nepřál a velmi ho potrestal likvidací stáda žiraf pro domnělou slintavku a kulhavku, což nebylo nikdy potvrzeno. Označil zodpovědného referenta normalizované čsl. hlavní veterinární správy za vraha.

♠ Liberec byl v únoru dějištěm světového lyžařského šampionátu v běžích a skocích. Z českých lyžařů získal jen Lukáš Bureš stříbrnou medaili na 15 km trati, jinak byli neúspěšní na rozdíl od Američanů a Skandinávců. Mně dostupné australské sdělovací prostředky nepřinesly o této vrcholné sportovní události ani slovo. Jinde se Petr Záhrobský stal vítězem Evropského poháru v obřím slalomu. Na zimní univerziádě v čínském Charbinu Petr Novák doběhl na 30 km trati druhý a Lucie Hrstková se podobně umístila ve sjezdové kombinaci.

♠ Český ministr zahraničních věcí oznámil, že 4. dubna do republiky přijede na dvoudenní pracovní návštěvu americký prezident Barack Obama a s ním i Hillary Clintonová. Na jednání bude i instalace radaru v Brdech, součást protiraketové obrany USA.

IP

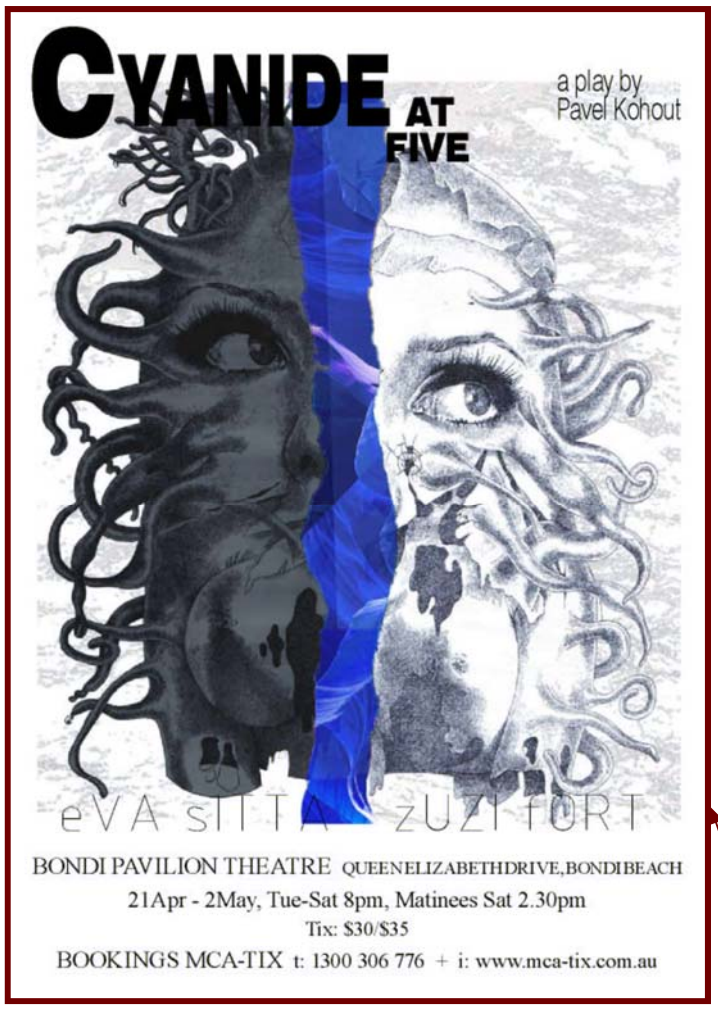

Eva Jančík

z bývalé Bohemia Travel
si dovoluje oznámit,
že nyní pracuje v cestovní kanceláři

Jetset

488 Centre Road, Bentleigh 3204
Tel: 03 9563 9122, Mob: 0413 499 321
Email: eva@bentleigh.net

Úvahu Kaplička nám poslal ze Západních Čech čtenář Čechoaustralana, Frank Nykl, který píše o svých trampských zážitcích do českých periodik

Existuje mnoho věcí, které tady v Západních Čechách nemáme. Dnes už třeba nemáme své vlastní nářečí. Chebské nářečí zde působilo po staletí, nazývalo se Egerlander Deutsch. Ale už by mu stejně nikdo nerozuměl, protože po odsunu Němců sem přicházeli k zaplnění obyvatelstva hlavně Pražáci a pak lidé ze všech koutů naší republiky, dokonce i z maďarsko-slovenského pohraničí.
Když jsem jako tramp většinu svého života cestoval po krásných krajích naší vlasti, samozřejmě jsem rád vždy chvíli postál - hlavně na Moravě - na okraji každé vesničky, kterou jsem procházel. Je tam totiž poblíž cedule se jménem vesnice i malá kaplička, Boží muka a nebo malá zvonice. To se u nás už dávno nevidí. Když tady v Západních Čechách v roce 1945 zabírali statky a nebo se jen rozkrádaly domy po Němcích, všechno ostatní se zničilo. Kostely, hřbitovy, kapličky i mlýny na vodních tocích. Proč? Nebylo to přece naše! Pak to všechno zabral stát, vytvořila se JZD a místo zvonů se všude nastrkaly amplióny, které hrály budovatelské písně. Na místě Božích muk stály transparenty „Západní Čechy, ocelová hráz americkým imperialistům!“ Proto není divu, že si tyto kapličky už nikdo nepamatuje, prostě zmizely. Pak se nemohou Moraváci divit, že já starý tramp, jsem se před jednou krásnou kapličkou, plnou čerstvých květů i pokřižoval. Byla to prostě krása, krása o kterou jsme už padesát let okradeni.
Musíme si však přiznat, byli bychom na ni znovu připraveni? Když jsem před pár lety viděl, co dokáží místní opilí puberťáci ve Vintířově, zničit a rozmlátit celou nově postavenou zastávku autobusu, prostě jen tak, pro zábavu, jak by asi dopadly kapličky? My zde totiž, na rozdíl od Moraváků nebo obyvatel ve Středních Čechách i dalších krajích, nemáme žádné kořeny. Každý jsme přišli odjinud a buď se svými zvyklostmi nebo s žádnými. Všichni sem do tohoto koutu republiky přišli hlavně za penězi a bylo jim jedno, co je obklopuje. Stačil byt v paneláku, poblíž hospoda a do práce kousek autobusem. Co víc si tenkrát mohli lidé přát? V krámech bylo pomalu všechno a jezdili sem do Chodova nakupovat i lidé z Karlových Varů. Pro horníky bylo tehdy vše, - pod heslem „Já jsem horník, kdo je víc?“
Dnes, i když to trvalo, si začínáme všímat svého prostředí kde žijeme a tak se snažíme vše kolem nás zkrášlit. Chodovské paneláky dostávají zajímavý oblek, už nejsou jen šedivou kulisou na pozadí nic neříkajícího města. Městská radnice začala dávat dohromady i Staré náměstí a lidem se to líbí. Působivá a dominantní je i kašna, jen ten prosklený obchodní dům naproti se k tomu jaksi nehodí. Ale to už je pozůstatek doby. Vím, že by se sem znovu těžko stavěly na okraj města kapličky nebo podobné piety. Nikdo by tomu už asi nerozuměl a zničeno by to bylo okamžitě. Lidé na to nejsou zvyklí a nemohou říci, třeba jako na Moravě: „To stavěl strýc Josef před 1. světovou válkou a na jeho památku se to udržuje.“ Byl to prostě jeden z nich a tak si jeho práce vážili. Proto jsem chtěl říci, že bychom neměli zapomínat na prostředí, ve kterém dnes žijeme, abychom dalším generacím ukázali, že oni se tady taky narodili a že tady v Západních Čechách mají své kořeny. Pak už budou vědět kam patří a budou na své město i jeho okolí patřičně hrdi.

Ze Sydney nám napsala Eva Sitta –

V těchto dnech připravuji hru výborného byť kontroverzního českého dramatika Pavla Kohouta **KYANID O PÁTÉ**. Hru jsem věnovala Pavlu Kohoutovi, který oslaví letos své osmdesátiny, ale také všem českým a slovenským přátelům, kteří se po roce 1968 rozhodli z politických důvodů z domova odejít. Vybrala jsem ji především kvůli hlavním tématům, kterými se zabývá: vina, nenávist, msta. A také: Kde je pravda, přihlédneme-li k mravním lidským principům?

KYANID O PÁTÉ je vynikajícím kusem pro dvě dobré herečky. Jean Cocteau kdysi prohlásil, že své hry píše jen pro výborné herečky. Měl na mysli především své monodrama „Lidský hlas“, které jsem v Sydney a v Melbourne před několika lety hrála s velkým ohlasem u publika i kritiky. Docela příjemně mi to tenkrát zalichotilo, protože divadelní diváci, v Sydney především, nejsou příliš kultivovaní, stačí si přečíst program divadel a jaké hry se hrají. Kohoutova hra patří do první zmíněné kategorie. Vyžaduje dobré herečky a citlivé obecenstvo. Přála bych si, aby takových diváků bylo v obecenstvu co nejvíce.

Milí čeští a slovenští přátelé, zveme Vás co nejsrdečněji na naše představení a doufáme, že se Vám bude libit.

Eva Sitta (Eva Sitteová-Píchová), herečka/režisérka, vystudovala brněnskou JAMU a byla členkou Městských divadel pražských. Hrála hlavní role v divadle i ve filmu už jako studentka, např. ve Stínu létajícího ptáčka, Já jsem stěna smrti, Zrcadlení (režie J. Balík) nebo Eva, Eva (režie J. Jakubisko). Také ztvárnila role ve filmu Den pro mou lásku (režie J. Herz) nebo v socialistickém slavném seriálu 30 případů majora Zemana. Za filmové role byla oceněna v Československu i v Polsku. Začátkem 80. let emigrovala do Austrálie. V Austrálii nadále pokračuje ve své profesi. Natočila několik hlavních filmových či televizních rolí – Ostrov (režisér-autor mezinárodně uznávaný Paul Cox), Petrovova Aféra (televizní seriál podle významné historické události Austrálie), Uzavřené kapitoly...

ČESKÝ DIALOG
objednávejte na adrese strizovska@seznam.cz
v Austrálii k objednání také na adrese Jana Růžička
82 Cardwel Str., Arakoon, NSW 2431
e-mail: Ruzickajana@yahoo.com.au

Z Prahy nám napsal Elton John - tedy skoro:-

„Zdravím přátelé, jakpak se máte? Koukám, že jste tam měli docela fofr s těmi požáry, to je katastrofa. Jinak mám pro vás perličku. Víte jak, když jsme byli u vás na turné s Olympikem, mi v Austrálii nikdo jinak neřekl než Elton? Volali mi z televize, že točej' film a potřebujou dvojníka Eltona a já sem prej ten pravej. Byla to ta scéna, jak Elton John zpívá na pohřbu Candle in the Wind, tak sem si to naťuk na YouTube a jsme si fakt děsně podobný. Akorát umí líp hrát, zpívat, je bohatej a má jaksi jinou sexuální orientaci...
Tak sem to vzal - mezeru mezi zubama a zrzavou paruku, ten drn na hlavě mi udělali, docela mi to seklo, správná eltoniáda. Scéna opravdu stylová v strašnickém krematoriu a s bílým křídlem, tak nahlas tam snad ještě nikdo nehrál. Seděli tam slavní herci - Hlaváčová, Kukura, Brodská, Kříž, tak sem měl trochu trému.
Ale místopřísežně prohlašuji, že sem Olympiku vostudu neudělal. Celkově super, tak se mi podařilo hodit se do tý atmošky, přestal sem přemejšlet a bylo to tam. Obdržel sem - no budu skromnej - asi třicet blahopřání a vod rejži poklonu k výtečnému výkonu před nastoupeným krematoriem,... Zdravím ELŤA“

(Jirka Valenta,
klávesista skupiny Olympic)

s Janou Hlaváčovou

Jirka Valenta jako Elton John: Candle in the wind

Nový televizní seriál Dokonalý svět z prostředí módního časopisu natáčí v těchto dnech televize Nova. Postavy seriálu žijí život stejně nablýskaný jako jsou obálky časopisu, pro který pracují.
V redakci si vytvářejí svět plný módy, vůní, stylu a harmonických vztahů, v němž si každý zhmotňuje po svém svůj osobní sen.
Tady si připadají silní, krásní… zkrátka dokonalí. Tak jako se různí jejich věk a postavení, liší se i problémy, které je trápí v jejich soukromém světě. Ambiciózní a sebevědomá módní ředitelka časopisu Michelle (Jitka Čvančarová) se v soukromí mění v oddanou milenku, která nikdy nepřestává doufat, že bude jednou povýšena na post manželky. Šéfredaktorka Andrea (Tereza Brodská) se naopak všemožně snaží skloubit manžela, děti a zaměstnání. Zralá redaktorka Alžběta (Jana Hlaváčová), pro kterou je časopis vším, se snaží všemožně zachránit starý svět před novými pořádky. Ředitel David v podání Saši Rašilova je snob, který má přehled, rád se poslouchá a moc dobře ví, že se líbí ženám.
V módní redakci nemůže rozhodně chybět talentovaný stylista Oscar, v jehož mužském těle sídlí ženská duše – citlivá a zranitelná.
Za kamerou je Pavel Berkovič, režie se ujal mladý režisér Vít Karas. Slavného Eltona si zahrál Jirka Valenta z populární skupiny Olympic.

Muzeum českého a slovenského exilu 20.stol., Štefánikova 22, Brno 602 00, Email: muzeumexil@muzeumexil.cz

DUBEN 2009

13

A z Queenslandu Marta Pelikánová -

Život je kompromis

Rozhodnutí opustit svoji vlast není lehké ani v dnešní době mobilů, emailů, rychlých leteckých spojení a možnosti každodenního kontaktu z jednoho konce světa na druhý. Obdivuji odvahu všech, kteří udělali stejný krok v době, kdy informace z jedné strany na druhou pronikaly jen těžko, mnohdy nepřesně. Navíc, tento krok tehdy znamenal Nikdy zpět. Kdo z nás byl takový optimista a věřil, že se dožije cestování bez devizového příslibu, bez celního prohlášení, bez podrobných prohlídek, bez železné opony, bez závory, bez pohraničníků se samopalem? A ani ve snu nás nenapadla Evropa bez hranic.

Já jsem se s tímto rozhodováním prala několik měsíců v loňském roce. Za bezesných nocích jsem koukala na Jižní kříž s myšlenkou na rodiče a za stejně bezesných nocí pozorovala Velký vůz a vzpomínala na čekajícího snoubence. Vám všem roztroušeným po světě to nemusím vyprávět. Máte svoji vlastní zkušenost. Vám doma, po kterých se nám stýská, to raději řeknu svojí básničkou.

DVOJBÁSEŇ O JEDNOM ŘEŠENÍ aneb DVA DOMOVY

O plyšovém medvědovi

Jsem doma v Čechách
a patřím starým rodičům
můj plyš je olysalý
půl století hlásám své
brum brum brum.

Kde je ta holčička
která můj kožich ohladila
a s hlavou na mém břiše
o princích a dálkách snila?

Sny se jí splnily
však oči staré Mámy
staví most přes tu dálku
dvě hluboké modré rány.

Třesoucí ruce Táty
chtějí dokud ještě žijí
pohladit její vlásky
vlásky jsou v Austrálii.

Odpárejte mi skleněné oči
prosím už nechci vidět ani
to smutné čekání
tu naděj k uzoufání.
VRÁTÍ SE?

O snubním prstýnku

Ležím na stole v jižní zemi
jak důkaz lásky skutku
On by chtěl hladit Ji
však má jen mě a
oči plné smutku.

Odjela daleko
letadlem den a noc
k nemocným rodičům
se stářím na pomoc.

V batohu vezla jeho lásku
pod slibem že se vrátí
však termín do svatby
nebezpečně se krátí.

Přes jeho lesklé oči
pročtu se do srdce
i když jsem chladný kov
s ním brečet se mi chce.

Celý život byl sám
prý čekal právě na ni
teď Ona je mu vším
chce zvát ji svojí Paní.
VRÁTÍ SE?

*„Piš dopis, když se rozčílíš,
do obálky ho však vlož až druhý den“*
Erich Maria Remarque

ÚVAHA O PSANÍ DOPISŮ

Ivan Kolařík

Rád jsem psával dopisy. Zrovna tak jsem dopisy rád dostával. Zvláště pak, když to byly dopisy od krásných dívek. Tato psaníčka jsem nedočkavě třesoucí se rukou otevíral a chtivě hltal jejich obsah hledaje slůvka potvrzující, že jsem v očích pisatelky neodolatelně přitažlivý princ, kterého bude milovat do konce života. Já tato psaníčka někdy okrášlená otiskem rudých rtů a kresbičkou srdce propíchnutého šípem (což mě nejvíce vzrušovalo) opětoval dopisy na sněhobílém papíře, na kterém jsem co možná nejúhlednějším písmem s jazykem v koutku úst smolil vyznání lásky. Pokud se tak čistý papír ovšem dostal. To musel člověk po kvalitním dopisním papíře pěkně dlouho pátrat. Do mého milostného dopisu jsem většinou ještě přiložil vylisovanou kytičku a připojil vhodnou básničku, aby to mělo dopad. Jelikož jsem byl plachý chlapec, mé dopisy dívkam, pro které jsem zahořel, začínaly velice nevinně. Na vyznání lásky jsem šel oklikama jako přes hasičskou zbrojnici a teprve tak na páté stránce jsem se o svém velkém citu letmo zmínil. Později v životě jsem zjistil, že to vlastně není špatná strategie, protože tento přístup mají ženy rády. Psaní milostných dopisů je v mnohém podobné milostné předehře. Musí se pěkně pomaloučku polehoučku. Člověk nesmí rovnou bez obalu a zhurta ze sebe vysypat, že je zamilován až po uši a že chce mermomocí už zítra jít s vysněnou dívkou do hospody nebo do kina…

Ano, dopisy dívkám volají po jemně vybroušeném, poetickém stylu, kde hlavním účelem je přesvědčit terč vašeho citu, že jste skrz naskrz uhlazený gentleman, který nemá postranních úmyslů jako například co možná v nejkratší době dohnat dívku do pelechu. O této možnosti se můžete pouze taktně zmínit až v dopise třetím. Nejdříve však sáhodlouze melete o tom, na jakém úžasném koncertě jste byl právě včera SÁM a jak jste litoval, že jste vedle sebe neměl někoho, s kým byste mohl sdílet vznešené pocity. Na udělání dobrého dojmu je zrovna tak vhodné blábolit o krásné literatuře a dopodrobna probrat Evžena Oněgina, citovat z něho pasáže a vyslovit kritický názor na jeho vztah k ženám. Dopis můžete skončit omluvou, že bohužel pro dnešek musíte končit, protože musíte jít roubovat růžičky. Není k zahození, když se jen tak ledabyle zmíníte, že kromě zahradnických povinností musíte ještě umýt sportovního bavoráka, ale že určitě napíšete zase zítra až umyjete nádobí a vyluxujete byt. Nemusím zdůrazňovat, že dopis nepocintáte mastnými fleky od tlačenky, kterou při psaní zrovna konzumujete.

Z vlastní zkušenosti mohu říci, že dopisy takového druhu vždycky zaberou. Nevím čím to je, ale útlocitnost tolik vlastní ženám dá za to, že jim vás příjde líto a nad obsahem vašeho dopisu se rozplynou. Představa citlivého, nezkušeného ňoumy s měkkým srdcem v nich probudí přesvědčení, že z vás musí co nejdříve udělat chlapa. Tím v krátké době dosáhnete toho, kvůli čemu jste dopis zestylizovali v první řadě. Musíte si však dát dobrý pozor, aby vás dívka příliš rychle neprokoukla a nedošla k závěru, že nejste žádný uhlazený poeta nýbrž prachobyčejný kaňour, který si hanebně zahrál na její city.

Člověk si však musí dát setsakramentský pozor, aby to v dopisech nepřehnal. Jako kamarád Venca Pořízek, který aby získal hudebně založenou slečnu, tak ve svých milostných dopisech neustále probíral klasickou hudbu a do omrzení zdůrazňoval, jak je smutné chodit na koncerty sám. Nakonec slušnou dívku, se kterou měl samozřejmě nekalé úmysly, přemluvil, že svolila s ním na koncert jít. Děvčeti se zamžil zrak slzami, když ji Pořízek přivítal s kyticí rudých karafiátů. První rande však skončilo fiaskem, když Pořízek prozradil svou naprostou ignoranci vůči klasické muzice tím, že záhy usnul jako špalek, nezřízeně chrápal, pak se trhnutím a zaklením: “Do prdele kde to jsem,” vzbudil a začal jako šílenec tleskat, kdy se zrovna nemělo. Je jasné, že to byla první a poslední schůzka s dobře vychovanou dívkou, která rudá jako karafiáty, které jí kamarád podstrčil s nadějí, že bude po koncertě svolná k němu zajít na kafíčko, mu puget omlátila o hlavu…

Já si ovšem při psaní dopisů ženám dával vždycky majzla. Žena Máňa dodnes střeží jako oko v hlavě moji milostnou korespondenci, ve které zdárně používám výše popsanou strategii. Pyšně na svoje výtvory psané před více než čtyřiceti lety koukám a smutně konstatuji, že se svět podstatně změnil. Již řadu let jsem rukou dopis nikomu nenapsal. Napsání hrstky vánočních karet mi působí neuvěřitelné potíže, protože jsem zapomněl psát. Počítač nahradil úhledné písmo. Zrovna tak nahradil krásu rukou napsaných dopisů, kde si člověk dával na každičkém slově záležet, aby udělal patřičný dojem. Podle samotného písma bylo totiž možné dostat obrázek o vzdělání autora dopisu. Ani nemusíte být znalcem písma a můžete si udělat celkem snadnou představu o tom, zdali se autor živí hlavou nebo rukama. Nebo o tom, jestli mu na vás záleží. Pamatuji si, jak jsem po sobě dopisy několikráte četl, abych je náhodou neposlal s pravopisnými chybami. A jak jsem se mohl studem propadnout, co si asi bude dívka mých snů myslet o mé inteligenci, když jsem si až po odeslání dopisu uvědomil, že jsem se při nadšeném vyprávění o přírodě (také dobrá strategie) zmínil o tom, jak “kobilki” něžně “skákali” z jednoho stébla trávy na druhé…

Dnešní doba s počítači, které ovládají naše životy, je zcela jiná. Ručně psané dopisy byly neodvratně nahrazeny emaily. Dopisy poslané emailem, jsou

většinou studeně strohé a neosobní. Počítač nám k Vánocům a k narozeninám přináší ozvučené karty s připitomělými, rádoby vtipnými či sentimentálními scénkami, které nahradily výtvarně často unikátní karty vánoční s ručně napsaným přáním.

Lidé stále naříkají na nedostatek času k napsání dopisu třeba i prostřednictvím emailu. A přesto musí mít očividně moře času, když vás mohou dnes a denně zaplavovat různými bezduchými srandičkami, poučeními, řetězovými dopisy, výstrahami, pornem, fotografickými albumy, testy, video klipy a jiným škvárem, který zabírá nejen paměť počítače, ale hlavně váš čas. Čas, který byste mohli využít pozitivní aktivitou. Třeba napsáním dopisu někomu, koho máte rádi.

Osobně bych mnohem raději uvítal pár řádků o tom, co se děje v životě kamaráda žijícího v Česku než jím poslaný bezduchý email bez jediného doprovodného slůvka. Je neuvěřitelné, že znám lidi, se kterými jsem se mnoho let neviděl, které mám přesto rád, kteří mě po mnoho let častují pofiderními vtípky a přerůznými moudrostmi. Bez jediné věty, ve které by se třeba zeptali jak se vede. Smutné.

Takto to však v dnešní době chodí. I já jsem vinen tím, že posílám desítkám známých obsahově pochybné emaily. Jsem si toho až příliš vědom a mám špatné svědomí, které se snažím napravit alespoň jednou krátkou větičkou a připsáním pozdravu. Anebo využiji úžasnou Skype a s kamarády si jen tak zadarmo poklábosím. Myslím, že je to v životě velice důležité. Počítače nám ledacos usnadní, ale na druhé straně přispívají k lidskému odcizení.

Nedávno jsem po dlouhé době dostal ručně napsaný dopis z Prahy. Byl od sestry kamaráda žijícího v Sydney. To, že si na nás vzpomněla paní, kterou jsme znali jen letmo, nám způsobilo velkou radost. Byl jsem naměkko a chystám se jí co možná najúhlednějším písmem odepsat. Bude zajímavé, jestli se mi to vůbec ještě podaří.

Jako důchodce bohužel už nemám v merku žádné krasavice, kterým bych mohl lámat srdce zanícenými, ručně psanými dopisy. Všechny za ta léta nějak vyrostly. A navíc, všechny jdou s dobou a používají zatracené emaily. Takže jsem zmaten a nevím co dělat.

Avšak vím! Jdu se pokusit napsat dopis paní Kátě z Prahy o našich životech v Melbourne. Určitě ji dopis potěší…

Český jazyk pro dospělé - mírně pokročilé

Každé úterý, 18:00 - 20:00 Cena 1 lekce $10
Místo výuky - 454 Glenferie Rd, Kooyong, Victoria
v budově Vision Australia
- vede Vlasta Šustková (od roku 2002)

1. čtvrtletí	17.2.2009	-	31.3.2009 (7 lekcí)
2. čtvrtletí	14.4.2009	-	14.4.2009 (7 lekcí)
3. čtvrtletí	21.7.2009	-	25.8.2009 (6 lekcí)
4. čtvrtletí	8.9.2009	-	27.10.2009 (8 lekcí)

Pro více informací volejte 0408 088 167
nebo zanechte zprávu.

Noví studenti vítáni!

Polovina školného je věnována instituci Vision Australia

JOSEF CHROMY
TASMANIA

“Star of 2008” - Australian Wine Business Magazine - Joe Chromy
“Sweet Wine of The Year”– Sydney Morning Herald. Josef Chromy Botrytis Riesling
“Best Value For Money Red Wine” - Good Australian Wine Guide. Pepik Pinot Noir
“Josef Chromy DELIKāT Riesling - A great All rounder” Hobart Mercury

The Josef Chromy cellar door restaurant, vineyard and winery is located at Relbia, a fifteen minute drive south of Launceston in Northern Tasmania and just a short distance from the Launceston Airport.

Josef Chromy OAM (Medal of the Order of Australia) is recognised for his commitment and contribution to quality food and wine in Tasmania.

Producing elegant wines from premium cool climate fruit. Varieties grown include Pinot Gris, Sauvignon Blanc, Chardonnay, Riesling, Gewurtztraminer and Pinot Noir. Additionally the production of premium sparkling wine and Botrytis Riesling, make for an expansive and exciting portfolio.

In just 2 short years Josef Chromy Wines have amassed over 9 trophies and 90+ medals making it one the most successful launches in the history of the Tasmanian Wine Industry. For wines sales or restaurant bookings please contact:

Josef Chromy Wines Pty Ltd
370 Relbia Road Relbia
Tasmania, Australia 7258
Phone: + 61 (0) 3 6335 8700 Fax: + 61 (0) 3 63358774
Email: wine@josefchromy.com.au Web: www.josefchromy.com.au

ŽIVOT JE JEN NÁHODA

Jak jinak než skoro neuvěřitelnou náhodou lze nazvat mé potřesení si rukou s francouzským prezidentem generálem De Gaullem - už víc než 60 let dumá autor Ante Schott

Že jsem se do toho svého přepychového pokoje v super přepychovém pařížském Hotelu de l'Opera dostal až dlouho o půlnoci a moc si ten přepych nevychutnal, nemusím snad říkat. Vzbudil jsem se do teplé jarní neděle už v sedm hodin ráno a za vedení kloboučnice Madame Tombo (své původní jméno si po 20ti letech v Praze legálně počeštila), ona, já a dalších 39 veletržních vystavovatelů vyrazilo po snídani pařížským metrem k veletržnímu paláci. Dva vagóny podzemní dráhy byly nabity kufry, balíky a bedničkami vzorků, ale vše jsme úspěšně dopravili na výstaviště a našli sekci s červenomodrobílým nápisem „La Tchéchoslovakie – ČSR“. Zatímco na stolech a pultech vybalovali mí svěřenci své vzorky, já se rozhlížel po ostatních patrech a sekcích veletrhu. Kromě velmi skromné účasti naší jsem odhadl počet národností dalších vystavovatelů asi na 20 až 30, tedy asi polovina účastníků posledního veletrhu předválečného. Po rychlém vybalení a vzhledově přijatelném umístění vzorků (za mého estetického přispění) jsme vyrazili – zase za vedení Madame Tombo – vyhledat hotýlky a penzióny, kde nám paní T. zamluvila ubytování na příští 2 týdny. A ceny? Méně než tisíc franků za noc, ve srovnání se šesti tisíci v Hotelu de l'Opera! Než jsme se tu první neděli rozešli, upozornil jsem své svěřence, že tento první poválečný „Foire de Paris“ bude oficiálně otevřen řečí bývalého francouzského válečného hrdiny a nynějšího prezidenta De Gaulla v deset hodin ráno a že jejich přítomnost v devět je žádoucí. Zbytek neděle jsme strávili první prohlídkou Paříže a mnohým zájemcům jsem doporučil i návštěvu mého zachránce, pekaře Aloise Fialky. Mně Madame Tombo nabídla odpolední společnost, během které jsem se marně pokoušel dozvědět, proč své rodiště, nádhernou Paříž opustila a zaměnila za Prahu před více než dvaceti lety. Asi to zařídil sám osud, že se jednou stane po dva týdny mým strážným andělem. Kolikrát mně její vždy pohotový zásah pomohl dostat se z často prekérních situací způsobených omezeností mé školní francouzštiny.

Těžko si mohu představit, co bych si byl bez její ochotné pomoci počal. A navíc, jako rodilá Pařížanka byla mým prvním, ideálním průvodcem po francouzské metropoli, do které jsem se zcela a naprosto za těch 14 dní zamiloval. A možná, že to byl jen ten náš věkový rozdíl (já 29, ona téměř 60), že jsem do té zamilovanosti nezahrnul i ji, francouzskou emigrantu s kloboučnictvím na pražském Václaváku a s češtinou s rozkošným francouzským přízvukem. Po návratu do Prahy jsem se s Madame Tombo už nikdy znovu nesetkal.

Zahajovací řeč prezidenta De Gaulla, stále ještě v generálské uniformě, začala přesně v deset hodin ráno a netrvala déle než čtvrt hodiny. Velká hala výstaviště byla nabita stovkami vystavovatelů, veletržních funkcionářů a jen hrstkou policistů. Atentát na populárního generála a nyní i francouzského prezidenta zřejmě nikdo neočekával. I přes strohost a rychlost De Gaullovy řeči a mou opravdu jen základní znalost francouzštiny jsem přece jen vyrozuměl, že Francie vysoce oceňuje tak velkou účast zahraničních vystavovatelů a to tak brzy po skončení druhé světové války. Že bylo možné vybrat pro první veletrh Paříž se stalo jen díky tomu, že nacisté sice po šest dlouhých let Paříž okupovali, ale nakonec ji opustili naprosto nepoškozenou, bez jediného šrámu. Nacističtí generálové se zřejmě rozhodli nepoškodit atraktivní a svůdnou Paříž, lákavý budoucí cíl statisíců poválečných německých turistů. Jak mi potvrdila Madame Tombo, o tomto aspektu se De Gaulle ani slovem nezmínil. Ale tuhle mou teorii potvrdila většina Pařížanů během dvou let mé pařížské emigrace před tou trvalou, australskou.

Po skončení krátké řeči začal prezident návštěvu všech veletržních expozic a až ke konci navštívil i malou a skromnou naši. Po mém krátkém představení prezidentu De Gaullovi ředitelem veletrhu, jako vedoucího československé sekce (jméno i s titulem novopečeného právníka) stalo se něco naprosto nečekaného, co si dodnes nemohu vysvětlit. Jako bych po prvních burácejících slovech generála De Gaulla padl nevyhnutelně do jakéhosi transu, ze kterého mě probudilo mohutné potřesení mé jakoby ochromené pravice dva metry vysokým, energickým prezidentem. Zmohl jsem se na „Merci beaucoup“ probíraje se ze svého dočasného napůl ochrnutí. Generál prošel naší expozicí, zkusil si navléci jednu rukavici (bez úspěchu) na svou mohutnou ruku a za potlesku českých řemeslníků pokračoval v návštěvě zbývajících expozic. Nemaje ani ponětí, co mi jako vedoucímu československé výpravy řekl prezident ve své krátké řeči, dozvěděl jsem se na štěstí od svého strážného anděla paní Tombo, že generál účast – i když jen malé – sekce československého průmyslu oceňuje, zvláště když ČSR byla tak blízkým předválečným spojencem Francie. Že vyhlídka na získání exportních objednávek byla minimální, s tím se všichni účastníci brzy smířili, protože to většina z nich jistě brala jen jako možnost a příležitost podívat se do vysněné Paříže aniž by museli platit drahé letenky. I přesto, že naše řemeslnická sekce byla málo navštěvovaná, podařilo se přece jen řadě mých svěřenců prodat pařížským návštěvníkům veletrhu – s mým požehnáním - přivezené vzorky a tím získat franky na nákup vlastních dárků. Většinu našich účastníků lákala pochopitelně prohlídka krásné Paříže mnohem víc než beznadějné hlídání fotorámečků či několika párů rukavic a tak se druhý týden stalo, že většina našich

„exportérů“ se během dne (ale jistě i nocí) toulala Paříží, zatímco já a Madame T. jsme se střídali v dozoru nad naší sekcí. Ty tisíce franků od pekaře Aloise Fialky mi umožnily vidět na jevišti končící kariéru Maurice Chevaliera i slavnou šansoniérku Edith Piaf ve Follies Bergere. A ještě mi zbylo na parfém Chanel 5 pro Lolinku. Galerii Louvre jsem absolvoval dvakrát, projel se parníkem po Seině a vyšplhal se výtahem na ‚Ajfelovku‘. Do Paříže jsem se opravdu beznadějně zamiloval a pevně se rozhodl, že se tam v budoucnu určitě vrátím. Že se to stane za přispění února 48 už za 1 rok a 6 měsíců, to jsem tehdy, když nás ty válečné dakoty vezly zpět do Prahy, zdaleka netušil.

Pokračování

PŘÍBĚH BĚŽCE

- volné pokračování z deníku Vlastíka Škvařila, upraveno pro Čechoaustralana

Po 62 dnech a 3 682 uběhlých kilometrů vedla loňská cesta Vlastíka a Jožky do Lyndhurst. Odtud začala nejnáročnější část běhu – Strzelecki Track – skoro 500 km bez jakýchkoliv služeb. Ve svém deníku Vlastík píše:

„Věříme, že jsme na to dobře připraveni, ale i tak budeme doufat, že se Svatý Kryštof o nás postará.

K našemu velkému překvapení prvních deset kilometrů z Marree je asfaltovka. To tak můžeme potřebovat – ještě abychom nezpohodlněli! Ale vážně, silnice je v dobrém stavu i když asfaltovka končí. Je tam několik skupin cestářů, kteří rovnají a válcují ty nejhorší úseky. Počasí je celkem přijatelné, i když fouká velmi silný vítr, který zvedá mračna písku a prachu a postupně se otáčí, takže proti němu musím bojovat. Teplota vystoupila na 32 stupů.

K večeru dobíháme do Fariny – mrtvé město s velmi zajímavou historií. Před rokem 1870 vláda vybudovala přehradu na potoce Leigh Creek blízko skupiny krásných velkých eukalyptů, která se stala důležitým zdrojem vody pro dobytek hnaný na sever stejně tak jako pro dělníky pracující na stavbě Telegrafní linky.

Skupina farmářů přesvědčila vládu Jižní Austrálie, aby tam naplánovala město, které by se stalo obilnou sýpkou pro celou oblast. Jméno Farina je z latiny a znamená „mouka“. Bylo tenkrát zrovna několik roků s dobrými dešti a tak doufali, že tam budou moci pěstovat obilí. Po několika letech se ale počasí změnilo, nastalo sucho a z pěstování obilí nic nebylo. Mezitím ale nově zbudovaná železnice dosáhla do Fariny a pro městečko nastaly dobré časy. Stalo se nejsevernější stanicí, odkud se zásoboval zbytek severu. V těch dobách měla Farina přes 600 obyvatel, školu, obchod, poštu, nemocnici, podzemní pekárnu a dokonce i pivovar. Když se ale železnice dostala až do Marree, znamenalo to postupný zánik Fariny. Po 90ti letech života Farina zanikla se zavřením posledního obchodu v roce 1968. Kromě trosek, které tam jsou dodnes, tam zůstalo hodně vzpomínek pamětníků, které jsou zveřejněny na tabulích. Jeden z pamětníků vzpomíná na pískové bouřky, které byly tak hrozné, že jednou někdo nechal venku zaparkovaného nového Forda a během bouře byla celá strana vozu kompletně zbavena barvy až na holý plech. Zase příležitost vžít se do těch celkem nedávných dob a obdivovat houževnatost lidí, kteří zde žili. V tom pak člověk najde povzbuzení, když si někdy myslí, že to má težké.

Lyndhurst má 25 obyvatel a přesto je to důležité středisko pro cestovatele do vnitrozemí na Strzelecki Track a Birdsville Track. Je tady Roadhouse, kde se dá koupit benzin a nafta a hotel s kempingem, kde jsme se ubytovali na noc. Kromě nás tady nebyl nikdo. Podle předpovědi počasí se mělo ochladit a to by nebylo špatné. Čeká nás skoro 500 km špatných cest. Ještě jsme využili možnosti zajít si do hotelu na večeři a moc jsme si pochutnali, porce byly obrovské a za rozumnou cenu. Teď zas budeme žít delší dobu z konzerv.

Byl to pro nás oba šok, když nás v noci probudila strašná vichřice a bouřka. Tolik blesku a hřmění jsem snad ještě nezažil. U nás na Tasmánii takové bouřky nemáme. Museli jsem rychle stáhnout střechu a už jsme toho do rána moc nenaspali. Na Strzelecki Track pršelo ještě víc a tak nám zavřeli cestu. Když jsou zde cesty uzavřené, oznamují to velké tabule. Každému, kdo zákaz poruší hrozí velké pokuty. Vozy, které vjedou do zakázaných míst, nadělají velké škody na rozblácených cestách. Nezbývá nám než čekat až ji zase otevřou. Musíme být trpěliví, i když není lehké udržovat dobrou náladu. Já už se nemohu dočkat být zase na cestě, tím spíš na cestě s takovu historii, jakou má ta před námi...

Pokračování

Ivana Snaidr uvádí
„Beethoven - Největší z velikánů“
Nedělní odpoledne komorní hudby

SNĚŽENKY A MACHŘI PO LETECH

Všichni jsme jimi byli. Sněženkami a Machry. S prvními dívčími láskami, s klukovským frajerstvím, v těch krásných letech studentských, co dávno odnes čas. A právě proto osloví nový český film „Sněženky a machři po 25 letech“ svým způsobem každého z nás. Není to zajisté žádné ‚oskarové‘ dílo. Tím spíš, že navazuje na dnes již kultovní filmový snímek „Sněženky a machři“ režiséra Karla Smyczka z roku 1982. Po dvaceti pěti letech se před kamerou, tentokrát v režii Viktora Tauše, setkávají titíž herci, aby zachytili tu nám všem důvěrně známou atmosféru třídních srazů v pokročilejších momentech našich životů.

Před pětadvaceti lety byly vztahy žáků gymnázia v zárodku, sama vzpomínám na školní povinné horské zimní výcviky a nezapomenutelné zážitky. Tehdy vznikala přátelství na život, lásky na dlouhá léta, nesmrtelné hlášky a důvěrnosti mezi lidmi, kteří se po maturitě či promoci rozprchli do všech stran.

Každá třída je měla – třídní krasavici Mariku, třídního hrdinu Máchu, komediálního týpka Cabadaje, pohodářku Kolomazníkovou, třídního filozofa Radka, hezkou mladou začínající paní profesorku, moudrého a přísného profesora ba i třídního moulu, z kterého se později mohl či nemusel vyklubat bezcharakterní křivák tak jako ve filmu. Prototypy filmových hrdinů jsou o to věrohodnější, že je ztělesňují ti samí herci, jen o čtvrt století starší. Změny, kterými se na nich podepsal zub času, nastiňuje tak vedle scénáře i skutečná fyzická podoba. Marika zůstává stále atraktivní ženou, i když s vráskami kolem očí, podobně i zralá paní profesorka, filozof zestárl nad knihami a cigaretami, z Kolomazníkové je bodrá kulička a Cabadaj tropí hlouposti jako zamlada ačkoli je tátou dospělé dcery.

Film je hořkou komedií o tom, že něčím uvnitř zůstáváme věčnou mládeží, ale zároveň už nikdy nemůžeme vrátit zpátky uplynulý čas. Je o tom, jak se mohou na člověku otisknout nemilosrdné roky a okolní vlivy. Během let charaktery mladých jaksi ‚ošuntěly‘, jejich rané ideály zešedivěly a jejich naděje rozplynuly vniveč. Četné recenze a kritiky namítaly, že film je příliš melancholický, já se však domnívám, že v kontextu s dobou normalizace v zemi protagonistů, spočívá právě v tomto střízlivém zobrazení klad celého díla. Povyšuje snímek z obyčejného na reálný dokument odhalující působení jistého čtvrtstoletí v bývalém Československu. Přesto nelze generalizovat a činit závěry, že by srazy všeobecně končily v podobně depresivním duchu jako horská párty Sněženek a Machrů po 25ti letech.

Starý profesor, kterého opět bezchybně herecky ztvárnil Radek Brzobohatý, vyslovuje zásadní fakt – „Srazy bývalých spolužáků... - nejdřív o sobě nechtějí ani slyšet, dostaví se čtyřicítka, pak padesátka a najednou se chtějí scházet, nejdřív jednou za rok, pak čím dál tím víc...“

Maturitní třída mé dlouhověké maminky se schází jednou za tři měsíce. ‚Děvčatům‘ je 88 let a je jich dnes už pouze sedm, do ‚své‘ restaurace dorazí tři z nich o dvou berlích, všechny však přijdou stejně jako moje máma naparáděné a od kadeřníka. Proberou život, svět, politiku a vnoučata/pravnoučata a napíší společnou pohlednici nepohyblivé kamarádce.

Sestra usazená v New Yorku létá na srazy své maturitní třídy pravidelně několikrát do roka. Jejich početný spolek žen je ve zralých středních letech, garde jim dělá jediný muž v té dívčí třídě.

Moje vlastní třída ze stejného gymnázia na náměstí Lidových milicí – ten název už dávno neexistuje, nebyla nikdy pospolná, zato jsem tam našla svoji nejlepší kamarádku Naďu, se kterou jsme měly štěstí na výjimečné spolužáky během dalších společných studií na fakultě žurnalistiky.

Svolávám sraz kolegů novinářů dvakrát do roka při své návštěvě Prahy. V hospůdce nad dobrým vínem nikdo nevnímá čas a plynoucí roky, každý má co říci, vzpomínky na ‚báječná léta pod psa‘ se střídají se zážitky dnes životem protřelých a zkušených novinářů ze všech možných sdělovacích médií – jsou mezi námi tiskoví mluvčí, majitelé agentur, novináři z nejrůznějších periodik - deníky počínaje, luxusními časopisy konče, přítelkyně Naďa drží šéfredaktorskou ruku na pulsu zpráv internetového iDnes, druhá přítelkyně Alena vede časopis o bydlení, ve kterém popíše přitažlivě cokoli – od kuchyňské linky až k zahradní sekačce. Další kolega je třeba šéfem

MUDr Alžběta Gazdíková a MUDr Přemysl Kunz

si dovolují oznámit, že ordinují v ***Medical and Dental Centre***
490-524 Springvale Rd. Forest Hill 3131

Ph. 88041900

No appointments necessary, Medicare bulk billing

Ordinace je otevřena 7 dnů v týdnu
Po-Pá 7.00-22.00 So-Ne 8.00-22.00

časopisu České obce sokolské, jiný autorem řady knih o významných českých sportovcích... Řekla bych, že všichni zůstali *zuřivými novináři* tak, jak jsme k tomu byli vedeni z přednáškových lavic tehdejší fakulty v Celetné 20. Kolega Honza Jelínek se přiblížil téměř doslova svému vzoru E. E. Kischovi, když se v přestrojení, zarostlý a ve špinavém potrhaném kabátě vmísil mezi nejnuznější z nuzných a usedl s nimi ke štědrovečerní večeři, kterou v Praze organizovala Armáda spásy. Podobně inspirovaných reportáží má na svém kontě víc. Srazy se svojí „třídou", byť z vysoké nikoli střední školy, si užívám z celého srdce.

Původní film „Sněženky a machři" natočili prý před pětadvaceti lety spolu s již zmíněnými herci (i když někteří z nich během těch let v herecké kariéře ani dále nepokračovali) žáci gymnázia Nad Štolou. Na témže gymnáziu maturoval i můj manžel. Také on má svoji třídu a v ní svoji skupinku těch nejlepších kamarádů. Před několika lety jedna z kamarádek onemocněla rakovinovým nádorem mozku. Její život se po mnoha strastiplných zákrocích omezil na základní fyzické úkony, neměla nikoho pouze dvacetiletou dceru, která se o ni pečlivě starala. Jaký musel být asi jejich život si můžeme, a zároveň nechceme představovat. Na posledním srazu třídy koncem minulého roku se spolužáci dohodli, že dceři přispějí a ulehčí její těžkou situaci alespoň finanční sbírkou. I tato třída je roztroušena po celém světě, peníze ale posílali kamarádi odevšad, z různých míst republiky, z Austrálie, Anglie, Německa. Jejich spolužačka Míša zemřela začátkem tohoto roku, obálka se sbírkou se dostala do rukou ‚malé' Míši až na pohřbu. Nebyla prý smutná. Pocit velké rodiny spolužáků s tím měl také jistě co do činění. Sněženky a Machři po letech – a o tom to vlastně je.

Barbara Semenov

Také máte své zážitky a dojmy ze srazů spolužáků? Podělte se o ně se čtenáři Čechoaustralana.

„Sněženky a machři" - film z roku 1982

„Sněženky a machři po 25 letech" - film z roku 2008

Vážení a milí čtenáři,

dovoluji si Vám tímto připomenout zaslání předplatného $40 na rok 2009.

Vaše předplatné, laskavé dotace a platba inzerce jsou použity na tisk listu a poštovné. Děkuji za Vaši přízeň Čechoaustralanu a pokračující podporu v jeho vydávání.

Barbara Semenov

Šeky nebo peněžní příkazy - Money orders na účet CECHOAUSTRALAN zasílejte prosím na adresu redakce ČECHOAUSTRALAN P. O. Box 1008, Hawksburn, VIC 3142

Můžete platit i elektronicky bankovním převodem:-
Bankovní spojení: EisBlue Holdings Pty Ltd, CECHOAUSTRALAN ACCOUNT - Account #: 813753720
National Australia Bank - BSB: 083-004, 330 Collins Street, Melbourne 3000, Australia

www.cechoaustralan.com

ČECHOAUSTRALAN

Egon Ervín Kisch: Pražská dobrodružství - úryvek
Město se probouzí

Už je zase den. Zaznamenáváme tento fakt, když zavřeme dveře a vyjdeme na ulici. Uvnitř hrají na rozloučenou cikáni pochod Rákócziho, ale vzrušující zvuky cimbálu znějí venku už jen tlumeně a ztratily v ranním vzduchu fascinující účinek. Člověka mrazí, zapíná si kabát, zapálí si poslední „princesku“, dopálený na slunce, které už zase vyšlo nad vysočanský obzor, ještě než je člověk doma v posteli. Proklínáme ďábelskou rafinovanost majitelů nočních podniků, kteří nedávají do místností, jinak tak marnotratně vybavených, hodiny. Člověk posílá ke všem čertům víno, zpěv, ženy a nakonec sám sebe.

U Špinků se zastavíme. První tramvaje přijíždějí od remíz, všechny velmi rychle. Ale jak víme, tempo stále víc opadá, a teprve o jedenácté večer na cestě do remízy nabudou vozy zase ranní rychlosti. Nahoře na Václaváku z obrovských mračen prachu, která věští příchod zdravotnického božstva Hygieiy, vynořuje se mocný zástup pražských metařů s odznakem moci, koštětem. Jinak je náměstí, tato chlouba Pražanů, kde se rozvíjí velmi čilý velkoměstský ruch, liduprázdné. Rovněž velkokavárna Kandelábr už nestojí u Špinků, přesně ve čtyři hodiny čajovna na kolečkách přesídlila k Městské spořitelně, kde se podává ranní horký nápoj hokyním, povozníkům, jejich pomocníkům a statným strážníkům. Také stanoviště drožek osiřelo. Jenom strážník tu stojí mrzutě ve dne v noci a touží po nějakém zločinci, nebo ještě víc po vystřídání.

Z nočních lokálů doznívá hudba. Jde kolem starý Fiala ve starém, ošumělém haveloku, noční prorok povětrnosti. Za dva krejcary předpovídá hostům nejkrásnější počasí a za tři krejcary to dává dokonce písemně. Jeho chloubou je, že předpověděl srážku Halleyovy komety se Zemí a její zkázu stejně jistě jako hvězdárna Harvardské university...

Redakce ČECHOAUSTRALAN - Barbara Semenov
P. O. Box 1008, Hawksburn 3142
email adresa - bsemenov@cechoaustralan.com

ČECHOAUSTRALAN © —NEZÁVISLÝ CELOAUSTRALSKÝ KRAJANSKÝ LIST

If undelivered return to:
P. O. Box 1008
Hawksburn 3142
AUSTRALIA

Print Post Approved
PP 381712/02414

POSTAGE PAID AUSTRALIA